

LOWAN

VOORTGEZET ONDERWIJS

Ernst en hardnekkigheid als criteria voor leesstoornis

Een leesstoornis als dyslexie wordt gedefinieerd aan de hand van een aantal criteria. De problemen doen zich specifiek voor bij lezen en spellen, en er moet worden aangetoond dat de problemen ernstig én hardnekkig zijn. Deze criteria zijn universeel en moeten dus ook worden vastgesteld bij leerlingen in de ISK. Belangrijk daarbij is te beseffen dat er grote individuele verschillen zijn in de snelheid en het gemak waarmee NT2-leerlingen zich het Nederlands eigen maken. En dat geldt ook voor de ontwikkeling van technische leesvaardigheid. Om leesproblemen vast te kunnen stellen is het van belang goed zicht te krijgen op de leesontwikkeling van een NT2-leerlingen.

Om te leren lezen in het Nederlands moet de NT2-leerling het klanksysteem van het Nederlands leren kennen. De leerling moet de klanken van het Nederlands onderscheiden om er de juiste tekens aan te kunnen koppelen. Dit kan moeite en tijd kosten en dat hangt deels samen met verschillen tussen het Nederlands en moedertaal. Klanken die niet in de moedertaal voorkomen, kunnen bijvoorbeeld lange tijd lastig zijn om te onderscheiden. Dit kan het leren lezen in het Nederlands bemoeilijken, hoewel er geen sprake is van een leesprobleem. De ervaren moeilijkheden zijn dan onderdeel van het taalverwervingsproces. Een NT2-leerling kan een tijdlang moeite hebben met technisch lezen en het leesgedrag kan lijken op dat van een Nederlandstalige leerlingen met leesproblemen of dyslexie. De periode die leerlingen in de ISK doorbrengen is vaak te kort om met zekerheid te kunnen zeggen dat er sprake is van een ernstig leesprobleem of dyslexie. Wel kun je een moeilijkheden of een achterstand signaleren en extra begeleiding daarop aanpassen om te bepalen in hoeverre de moeilijkheden hardnekkig zijn.

Daarbij kun je letten op de volgende punten:

- **Hoe ontwikkelt de leerling zich in vergelijking met andere NT2-leerlingen die een vergelijkbare taal- en onderwijsachtergrond hebben?** Laat de leerling min of meer dezelfde mate van vooruitgang zien of verloopt de leesontwikkeling in het Nederlands afwijkend ten opzichte van vergelijkbare NT2-leerlingen? Daarbij is het van belang om individuele factoren die van invloed kunnen zijn, zoals stress of eventuele periodes van onderwijsonderbreking, niet het oog te verliezen. De vergelijking tussen NT2-leerlingen moet dus altijd met enige voorzichtigheid gemaakt worden.

- **Hoe reageert de leerling op extra hulp en ondersteuning?** Als een NT2-leerling moeilijkheden ervaart met het leren lezen is het belangrijk om de instructie en ondersteuning aan te passen. Het kan gaan om verlengde instructie of extra intensieve begeleiding, direct gericht op de problemen die de leerling met leren lezen in het Nederlands ervaart. Als de NT2-leerling deze intensieve instructie oppikt en vooruitgang laat zien, is er geen sprake van een hardnekkig leesprobleem. Door dit in kaart te brengen, wordt voorkomen dat er te snel gedacht wordt aan dyslexie.